

ИЗВЕШТАЈ О СТАЊУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ГРАДУ КРАГУЈЕВЦУ за СЕПТЕМБАР 2025.

КРАГУЈЕВАЦ у СЕПТЕМБРУ

5

**АЕРОЗАГАЂЕЊЕ НА ТЕРИТОРИЈИ
ГРАДА КРАГУЈЕВЦА у СЕПТЕМБРУ 2025. године**

10

**ИЗВЕШТАЈ О МЕРЕЊУ КОМУНАЛНЕ БУКЕ
за септембар 2025. године**

14

**Аеропалинолошки извештај
за град Крагујевац - септембар 2025. год**

15

**ИЗВЕШТАЈ О ИСПИТИВАЊУ ПОВРШИНСКИХ ВОДА
за септембар 2025. године**

ЕКО ВЕСТИ

16

Подршка грађанима за
чистији ваздух у Крагујевцу

17

Модернизација грејања у Крагујевцу:
Чистији ваздух и ефикаснији систем за све грађане

18

Град Крагујевац наставља пошумљавање
приоритетних подручја

19

Крагујевац дигитално мапира амброзију

20

Колико град Крагујевац улаже у дезинфекцију,
дезинсекцију и дератизацију?

21

Глас младих за зелену заједницу

22

Крагујевац домаћин међународне конференције
о хемо и биоинформатици

23

Европска недеља мобилности
у Крагујевцу

24

Од депонија до зелених простора

25

Еколошка акција у Крагујевцу
поводом Светског дана чишћења

26

Крагујевчани рециклирали флаше
и добијали поклоне

27

Перспективе запошљавања младих
у зеленој економији

28

Ревитализација рени бунара
како би Крагујевац имао довољно воде

29

Четврт века рада Гљиварског друштва Шумадија
обележено изложбом на ПМФ-у

Извештој за

септембар

2025

Институт
за јавно здравље
Крагујевац

АЕРОЗАГАЂЕЊЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА У СЕПТЕМБРУ 2025. ГОДИНЕ

СТРУЧНО МИШЉЕЊЕ О КВАЛИТЕТУ ВАЗДУХА

У септембру 2025. године праћен је квалитет ваздуха, имисиона мерења на више локација у граду Крагујевцу.

СУМПОР ДИОКСИД	АЗОТ ДИОКСИД	ИНДЕКС ЦРНОГ ДИМА
У току овог месеца, 24 часовне вредности сумпор диоксида биле су испод законом дозвољених <u>GVI 125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$</u> . Максимална измерена вредност била је <u>11 $\mu\text{g}/\text{m}^3$</u> , измерена на мерном местиу индустријска зона "Чистоћа" 19.09.2025.	У току овог месеца, 24 часовне вредности азот диоксида биле су испод законом дозвољених <u>GVI 85 $\mu\text{g}/\text{m}^3$</u> . Максимално измерена вредност била је <u>62 $\mu\text{g}/\text{m}^3$</u> , на мерном месту раскрсница "Мала вага" 05.09.2025., док је граница толеранције 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.	У току овог месеца, 24 часовне вредности индекса црног дима биле су изнад законом дозвољених <u>GVI 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$</u> . Максимално измерена вредност била је <u>77 $\mu\text{g}/\text{m}^3$</u> , на мерном месту раскрсница "Мала вага" 24.09.2025. године. На локацији раскрсница "Мала Вага" укупно је било током септембра 16 дана са вредностима за чађ изнад законом дозвољене вредности <u>GVI 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$</u> .

Резултати испитивања концентрација SO_2 , чађи, NO_2 (основне загађујуће материје) на подручју града Крагујевца у току СЕПТЕМБРА 2025. године

Локалне мерне станице за имисиона мерења (24 h мерења)	СРЕДЊА МЕСЕЧНА ВРЕДНОСТ			МАКСИМАЛНА ВРЕДНОСТ			БРОЈ ДАНА ИЗНАД ГВИ		
	SO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Чађ $\mu\text{g}/\text{m}^3$	NO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	SO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Чађ $\mu\text{g}/\text{m}^3$	NO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	SO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Чађ $\mu\text{g}/\text{m}^3$	NO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Чистоћа	4	29	18	11	48	26			
Споменик Штафета	3	37	33	7	44	49			
О.Ш. „Мирко Јовановић“	3	31	19	4	46	31			
Пивара	3	34	21	5	41	35			
О.Ш. "Станислав Сремчевић"	4	28	15	7	43	23			
* ГВИ (гранична вредност имисије)									
Г В И	за SO_2 за 24 часа						125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$		
	за SO_2 за годину дана						50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$		
	за чађ за 24 часа, одн. за годину дана						50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$		
	за NO_2 за 24 часа						85 $\mu\text{g}/\text{m}^3$		

УКУПНЕ ТАЛОЖНЕ МАТЕРИЈЕ

GVI за укупне таложне материје износи 450 mg/m²/дан.

Укупне таложне материје у септембру 2025. године мерене су на четири мерна места: "Аутобуска станица", "Бриони" као и "медицинска школа" и раскрсница "Мала вага". Укупне таложне материје у септембру нису прекорачиле максимално дозвољену вредност (450 mg/m²/дан). На мерном месту раскрсница "Аутобуска станица", измерена је највећа вредност у септембру 2025. године од 245,12 mg/m²/дан.

МЕРНО МЕСТО	УКУПНЕ ТАЛОЖНЕ МАТЕРИЈЕ	Растворне материје	Нерастворне материје
Мерна јединица	mg/m ² /дан	g/m ² /дан	g/m ² /дан
1. Пивара - „Бриони“	146.18	104.67	41.51
2. Аутобуска станица	245.12	139.28	105.84
3. Медицинска школа	214.76	161.46	53.29
4. Мала Вага	218.05	193.21	24.84
МДК	за укупне таложне материје	450 mg / m ² / дан	

ТЕШКИ МЕТАЛИ

Концентрације тешких метала (олова, цинка, никла и кадмијума) из таложних материја мерене су на сва четири мерна места (Мала Вага и Медицинска школа, Бриони и аутобуска станица) и у септембру 2025. године су биле у оквиру очекиваних вредности.

Резултати испитивања концентрација тешких метала из седиментних материја на испитиваним локацијама за град Крагујевац у току СЕПТЕМБРА 2025. године

ЛОКАЦИЈА	ОЛОВО	КАДМИЈУМ	ЦИНК	НИКЛ
ГВИ	250 µg/m ² /дан	5 µg/m ² /дан	400 µg/m ² /дан	µg/m ² /дан
Бриони	<0.10	0.60	<1.00	2.08
Аутобуска станица	0.22	<0.05	<1.00	3.65
Медицинска школа	<0.10	<0.05	<1.00	0.83
Мала Вага	<0.10	<0.05	7.85	2.33

СУСПЕНДОВАНЕ ЧЕСТИЦЕ величине рm10

Суспендоване честице величине РМ10 мерене су на локацији О.Ш. "Мирко Јовановић", континуирано 24 часа, од 01.09. - 30.09.2025. године. Суспендоване честице РМ10 у праћеном периоду нису прелазиле граничну вредност.

Највећа вредност за РМ10 била је **42,1 µg/m³**, измерена 24.09.2025. године (гранична вредност ГВИ 50 µg/m³).

Тешки метали у суспендованим честицама за СЕПТЕМБАР 2025. године

Мерно место	ОШ "Мирко Јовановић" (тешки метали у сусп. честицама РМ 10)			
Параметар	Кадмијум	Олово	Никл	Арсен
Мер. Јед.	µg/m³	ng/m³	ng/m³	ng/m³
Метода испитивања	SRPS EN 14902:2005			
Број мерења	7	7	7	7
Средња месечна вредност	<0.5	0.025	2.7	<0.9
Максимална месечна вредност	1.6	0.057	5.7	<0.9
Број дана изнад ГВИ				

ТЕШКИ МЕТАЛИ У РМ 10

Концентрације тешких метала (кадмијума, олова, никла и арсена) у суспендованим честицама величине РМ10 мерене су на локацији ОШ "Мирко Јовановић" 04.09.2025., 16.09.2025., 24.09. и 30.09.2025. године.

Испитане вредности за олово нису прелазиле ГВ вредност, односно испитиване вредности кадмијума, никла и арсена биле су ниже него циљне вредности за поменуте метале у суспендованим честицама РМ10 током мерних дана у септембру 2025. године.

Одређивање укупних суспендованих честица и честица РМ10 за СЕПТЕМБАР 2025. године

ЛОКАЦИЈА Незваног јунака (О.Ш. Мирко Јовановић)	Средња месечна вредност	Максимална вредност	Број дана изнад ГВИ
РМ10	21.8	42.1	

АЗОТ ДИОКСИД и ЧАЋ
– пореклом из саобраћаја

Имисија азот диоксида и чађи пореклом из саобраћаја за СЕПТЕМБАР 2025. године

	АЗОТДИОКСИД			ЧАЋ		
ГВИ	85 µg/m³			50 µg/m³		
ЛОКАЦИЈА	Средња месечна вредност	Макс. вредност	Број дана изнад ГВИ	Средња месечна вредност	Макс. вредност	Број дана изнад ГВИ
Средња медицинска школа	37	54		30	39	
Мала вага	44	62		52	77	16

ЗАКЉУЧАК

У септембру 2025. године, на основу резултата имисиониох мерења, може се закључити да квалитет ваздуха није био задовољавајући, и да посматрајући појединачне параметре аерозагађења издваја се загађење чађу (раскрсница "Мала вага") са великим бројем дана (16) изнад дозвољене вредности, као и спајање више дана током месеца са вредностима које су биле изнад дозвољене вредности. Овакав квалитет ваздуха посебно насеље "Мала вага" могао је штетно да утиче на осетљиве популације грађана приликом дужег боравка на тој локацији.

Мере за побољшање квалитета ваздуха могу бити: краткорочне и дугорочне.

КРАТКОРОЧНЕ МЕРЕ

Редовно прање и чишћење улица и тротоара у урбаном делу града, посебно део града око аутобуске станице и самом центру (влажно прање). Ограничење кретања тешких камиона и шлепера у центру града током саобраћајних шпицева.

ДУГОРОЧНЕ МЕРЕ

Смањивати број индивидуалних ложишта на чврста горива (дрво, угаљ), рад енергана система централног даљинског грејања изменити; наставити увођење гасификације. Озелењавање јавних површина (стварањем мини паркова)..

ИЗВЕШТАЈ О МЕРЕЊУ КОМУНАЛНЕ БУКЕ

за СЕПТЕМБАР 2025. године

Мерење и елаборирање нивоа комуналне буке у СЕПТЕМБРУ 2025. године спроведено је у Крагујевцу дана 16.09. и 17.09.2025. године на задатим мерним местима, одређивањем меродавног нивоа буке за дан, вече и ноћ (два мерења у дневном термину, једно мерење у вечерњем и два мерења у ноћном термину).

Мерење буке у животној средини извршено је у складу са следећим прописима: Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Службени гласник Републике Србије", бр. 75/10), SRPS ISO 1996-2 Описивање, мерење и оцењивање буке у животној средини – одређивање нивоа буке у животној средини, Правилник о методологији за одређивање акустичких зона ("Службени гласник Републике Србије", бр. 72/10), Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму о мерењу буке ("Службени гласник Републике Србије", бр. 139/22), Закон о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник Републике Србије", бр. 96/21).

РЕЗУЛТАТИ			
МЕРНО МЕСТО		Опис локација	Опис потенцијалних извора буке
1.	Раскрсница код "Порте" – зона градског центра	Мерно место је травнате површине на простору летње баште угоститељског објекта "Порта". Апарат за мерење буке је окренут у правцу раскрснице улица краља Александра I Карађорђевића и Кнеза Милоша. Лево од апарата је простор летње баште, а потом поменути угоститељски објекат, десно је затрављен простор летње баште, а потом улица кнеза Милоша преко пута које се налазе објекти градске цркве. Преко пута поменуте раскрснице налазе се стамбене-пословне вишеспратнице са низом локала различите намене.	Бука до мерног места допире од саобраћаја, пролазника и музичког програма из угоститељског објекта "Порта".
2.	Зона поред прометних саобраћајница, раскрсница "Мала вага"	Мерно место је са јавне површине – платоа на простору трга Мала вага. Апарат за мерење буке је окренут у правцу центра раскрснице од које се налази на растојању од 25м, лево од апарата је улица "Кнеза Милоша", а потом стамбена вишеспратница, десно од апарата је трговачко-пословни објекат, а потом стамбена вишеспратница. Иза апарата је простор трга са пар ретких високих стабала, а потом улица "Гружанска" иза које су такође вишеспратнице, стамбено-попословног типа.	Доминантан извор буке на предметној локацији представља саобраћај са горе поменутих улица.
3.	Обданиште "Чуперак" – индустријска зона	Мерно место је паркинг простор испред обданишта "Чуперак". Апарат за мерење буке је окренут у правцу ул. "Драгослава Срејовића", на растојању од 30м од средине исте, иза које се налазе индустријски објекти фабрике "Чар", а потом у даљем низу поред улице и објекти других фирми које послују на предметној локацији. Лево од апарата је паркинг простор са аутомобилима, а потом пошумљен простор "Еко-парка Илина вода" са ниским и високим растињем. Десно од апарата је затрављен отворен простор, потом ретко ниско и високо растиње које се простире све до парцеле на коме се налазе индустријски објекти.	Бука до мерног места допире из индустријских објеката на предметној локацији и од саобраћаја који се одвија горе наведеном улицом.
4.	Насеље Аеродром – стамбена зона	Мерно место је са јавне површине - тротоара поред јавне чесме у насељу Аеродром. Околни простор чини затрављена површина са врло ретким високим растињем, а потом у окружењу стамбене вишеспратнице. Апарат за мерење буке је окренут у правцу једне од вишеспратница ка јужном делу насеља. Лево и десно од апарата су стамбене вишеспратнице, иза апарата су објекти и двориште дечјег обданишта "Полетарац".	Бука до мерног места допире од саобраћаја са улица које окружују насеље, од деце која се играју у дворишту обданишта и од пролазника.

5.	У болничкој зони, КЦ Крагујевац – на травњаку у правцу ул. Зсептембар Јовина-споменик Михајлу Илићу.	Мерно место је са простора малог парка поред споменика др Михајлу Илићу. Апарат за мерење буке је окренут у правцу зграде у којој се налази економско-финансијска служба, иза апарата је објекат централне болничке кухиње на којој је монтиран вентилатор који на предметној локацији представља извор са највишим нивоом буке, десно од апарата је објекат у коме је смештено одељење за инфективне болести, лево је објекат у коме су смештена одељења за правне послове и одељење за кожные болести.	Бука до мерног места допире од саобраћаја са локалних улица из болничког круга, са улице Зсептембар Јовине и од горе поменутог вентилатора на објекту кухиње.
6.	Зона одмора и рекреације, Велики парк	Мерно место је са простора Великог парка. Апарат за мерење буке је постављен 30m од улице Сестре Јањић и окренут у правцу исте иза које се налази зграда факултета инжењерских наука, лево од апарата на око 30m је угоститељски објекат, десно и иза апарата је простор парка са високим растињем средње густине.	Бука до мерног места допире од саобраћаја са улице Сестре Јањић, из поменутог угоститељског објекта и пролазника са предметне локације.

Методологија

Одређивање вредности дневног и ноћног нивоа комуналне буке вршено је према прописаној методологији.

Мерење нивоа буке вршено је прецизним импулсним мерачем нивоа звука NORSONIC тип NOR 118. За једно трећинску октавну анализу буке коришћен је филтер сет. Калибрација је извршена пре и после самог мерења.

Пре одређивања нивоа комуналне буке, одређивани су микроклиматски услови, који су од значаја за меродавност резултата: температура ваздуха, релативна влажност ваздуха, ваздушни притисак и брзина ветра добијени су од локалне хидрометеоролошке станице, која је у саставу Републичког хидрометеоролошког завода

Мерење буке у комуналној средини извршено је на висини од 1,2 m до 1,5 m од површине терена, на удаљености најмање 3,5 m од зидова објеката. Мерење буке којој су изложене зграде у насељима вршено је на 1 до 2m од фасаде.

Приликом мерења на отвореном простору одређена је и учесталост проласка лаких и тешких моторних возила.

АКУСТИЧКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ БУКЕ

ВРЕМЕНСКА	ФРЕКВЕНЦИЈСКА
Непроменљива бука:	Широкопојасна бука:
Променљива бука:	Ускопојасна бука:
Испрекидана бука:	Са истакнутим тоном:
Импулсна бука:	Са нискофреквентним садржајем:
Током мерења, промена нивоа буке „споро“, је показала колебање веће од 5dBA, па је стога бука променљива.	Спектралном анализом је утврђено да је расподела звучне енергије у више суседних октава равномерна.

МЕРНО МЕСТО 1		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	60.0		60	65
	13.00 - 16.00	57.9		58	65
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	64.1		64	65
НОЋ	23.00 - 02.00	59.1		59	55
	03.00 - 06.00	56.2		56	55
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике Србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за зону дуж главних градских саобраћајница (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 65 dBA) и за ноћ (максимални дозвољени ниво 55 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 2		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	64.2		64	65
	13.00 -16.00	66.4		66	65
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	63.2		63	65
НОЋ	23.00 - 02.00	60.5		61	55
	03.00 - 06.00	54.3		54	55
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике Србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за зону градски центар (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 65 dBA) и за ноћ, (максимални дозвољени ниво 55 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 3		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	56.5		57	50
	13.00 -16.00	56.1		56	50
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	55.8		56	50
НОЋ	23.00 - 02.00	53.6		54	40
	03.00 - 06.00	50.3		50	40
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање буке, узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике Србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за зону чисто стамбено подручје (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 55 dBA) и за ноћ (максимални дозвољени ниво 45 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 4		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	52.0		52	55
	13.00 -16.00	51.9		52	55
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	51.9		52	55
НОЋ	23.00 - 02.00	47.5		48	45
	03.00 - 06.00	47.7		48	45
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике Србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за зону чисто стамбено подручје (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 55 dBA) и за ноћ (максимални дозвољени ниво 45 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 5		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	54.7		55	50
	13.00 -16.00	49.0		49	50
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	46.6		47	50
НОЋ	23.00 - 02.00	47.8		48	40
	03.00 - 06.00	46.2		46	40
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетни ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике Србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за болничке зоне и опоравилишта (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 50 dBA) и за ноћ (максимални дозвољени ниво 40 dBA)				

МЕРНО МЕСТО 6		Еквивалентни ниво dB(A)			
		измерени ниво	додатак	меродавни ниво	дозвољени ниво
ДАН	8.00 - 11.00	48.8		49	50
	13.00 -16.00	52.4		52	50
ВЕЧЕ	18.00 - 22.00	46.5		47	50
НОЋ	23.00 - 02.00	45.2		45	40
	03.00 - 06.00	46.6		47	40
ОЦЕНА	Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини (Сл.гласник Републике Србије, бр. 75/2010), меродавни нивои буке испитаних звучних извора не прелазе дозвољени ниво за зону одмора и рекреације, велики паркови (за дан и вече, максимални дозвољени ниво 50 dBA) и за ноћ (максимални дозвољени ниво 40 dBA).				

ЗАКЉУЧАК

Мерно место бр. 1. "Порта" – "Порта" – посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 5 – Градски центар, занатска, трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница, дозвољена бука за дан 65 dB и за ноћ 55 dB.

Мерно место бр. 2. Раскрсница "Мала вага" - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 5 – Градски центар, занатска, трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница, дозвољена бука за дан 65 dB и за ноћ 55 dB.

Мерно место бр. 3. Индустријска зона, обданиште "Чуперак" - Индустријска зона, обданиште "Чуперак" - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 6 – Индустријска, складишна и сервисна подручја и транспортни терминали без стамбених зграда – (На граници ове зоне бука не сме прелазити граничну вредност у зони са којом се граничи), дозвољена бука за дан 65 dB и за ноћ 55 dB. Према намени и предметној локацији на којој се налази обданиште "Чуперак" зона у коју се може сврстати је зона бр.1 - Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, школе, културно-историјски локалитети, велики паркови, дозвољена бука за дан 50 dB и за ноћ 40 dB.

Мерно место бр. 4. – насеље "Аеродром" - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 3 – Чисто стамбено подручје, дозвољена бука за дан 55 dB и за ноћ 45 dB.

Мерно место бр. 5. – Болничка зона-споменик др Михајлу Илићу - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 1 – Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, школе, културно-историјски локалитети, велики паркови, дозвољена бука за дан 50 dB и за ноћ 40 dB.

Мерно место бр. 6. – Велики парк - посматрано према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС", бр. 75/10) и документу бр. 3/2014 – Акустичко зонирање града Крагујевца, припада зони бр. 1 – Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, школе, културно-историјски локалитети, велики паркови, дозвољена бука за дан 50 dB и за ноћ 40 dB.

Аеропалинолошки извештај за град Крагујевац – СЕПТЕМБАР 2025. год

У СЕПТЕМБРУ 2025. год. у ваздуху су била присутна следећа поленова зрна дрвећа и корова: пелина, траве, конопље, коприве, штира, боквице и амброзије.

Пелин је био у ниским концентрацијама.

Трава је била у ниским концентрацијама.

Киселица је била у ниским концентрацијама.

Коприва је била у ниским, а (01,02,03 и 04).09.2025. год. у средњим концентрацијама.

Штир је био у ниским, а 04.09.2025. год. у средњим концентрацијама.

Боквица је била у ниским концентрацијама.

Амброзија је била у ниским, средњим, а (01,02,03,04,05,06,07,08,09,10,11,12,13,14,15,16,23,25,26).09.2025. год. у високим концентрацијама.

Јелена Ранковић
дипл. физичар

ИЗВЕШТАЈ О ИСПИТИВАЊУ ПОВРШИНСКИХ ВОДА

МЕРНО МЕСТО бр. 1

Испитивање сирове површинске воде – вода из реке Лепенице, је извршено 29. септембра 2025. године, на потезу реке Лепенице, после излаза из града, на локацији одвајања аутопута ка индустријској зони иза фирме "SENAEURO HEAT", и то се ради микробиолошко и хемијско испитивање.

На основу добијених вредности испитиваних параметара, узорак површинске воде у физичко - хемијском погледу према члану 4 и 5 Уредбе о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање ("Службени гласник Републике Србије", бр. 50/2012), узорак је усаглашен са захтевима прописаним у Уредби, па анализирани узорак, низводно од Крагујевца припада V класи површинских вода.

МЕРНО МЕСТО бр. 2

Испитивање сирове површинске воде – вода из реке Лепенице, је извршено 29. септембра 2025. године, на потезу пре уласка у града, на локацији насеље Корићани, у улици Милоја Марковића, (100 m узводно од мостића), и то се ради микробиолошко и хемијско испитивање.

На основу добијених вредности испитиваних параметара, узорак површинске воде у физичко - хемијском погледу према члану 4 и 5 Уредбе о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање ("Службени гласник Републике Србије", бр. 50/2012), узорак је усаглашен са захтевима прописаним у Уредби, па анализирани узорак, узводно од Крагујевца припада V класи површинских вода.

КГЕКОВЕСТИ
СЕПТЕМБАР
2025.

Подршка грађанима за чистији ваздух у Крагујевцу

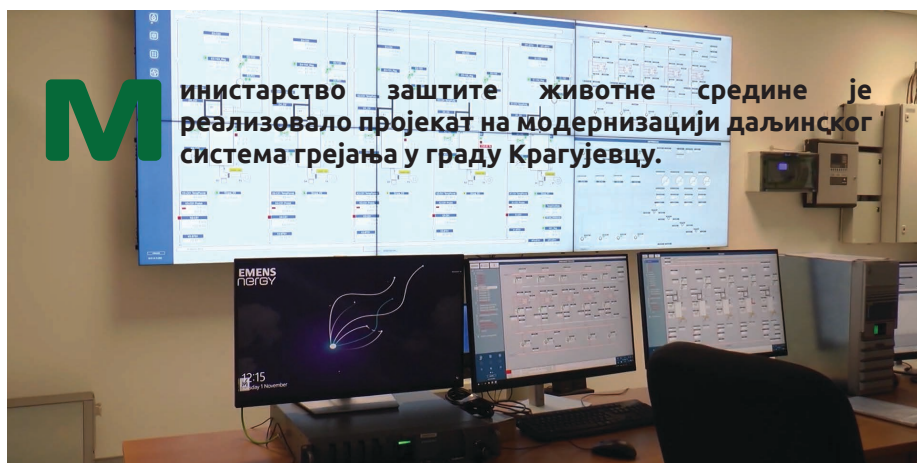
По Јавном конкурс за доделу средстава за суфинансирање реализације пројекта смањења загађења ваздуха у Србији из индивидуалних извора у 2025. години, Граду Крагујевцу су и ове године одобрена средства код Министарства заштите животне средине.

- На основу Уговора о суфинансирању, за реализацију овог пројекта од Министарства заштите животне средине град Крагујевац је добио 8.000.000,00 динара, а из градског буџета издвојено је 10.000.000,00 динара што нам је са укупним буџетом од 18 милиона омогућило да ове године суфинансирамо набавку котлова на гас или пелет за 199 домаћинстава- рекао је Дејан Ружић, заменик градоначелника.

- На овај начин помажемо људима да стари начин грејања на чврста горива замене новим, савременијим, еколошки прихватљивијим чиме заједно доприносимо смањењу аерозагађења, односно чистијем ваздуху. Од 2022. године до данас за смањење загађења ваздуха из индивидуалних извора у Крагујевцу, у сарадњи са Министарством заштите животне средине, подржано је око 553 домаћинства са око 45 милиона динара укупно- додао је Ружић,

Модернизација грејања у Крагујевцу: Чистији ваздух и ефикаснији систем за све грађане

Министарство заштите животне средине је реализовало пројекат на модернизацији даљинског система грејања у граду Крагујевцу.

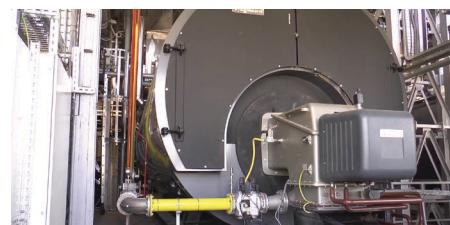

Овим пројектом замењени су стари котлови на угља новим, енергетски ефикасним гасним постројења.

У првој фази пројекта “Модернизација даљинског грејања у Крагујевцу”, са 15 милиона евра финансирана је замена котлова и прелазак са угља на грејање на гас. Ради се о енергетски ефикасним гасним постројењима, чиме је елиминисан један од главних извора загађења у центру града.

Заменом котлова енергетска ефикасност повећана је са 55 одсто на више од 97 одсто, а количина отпадних вода је преполовљена. Пројекат се спровео у складу са највишим еколошким стандардима, а његово спровођење доприноси смањењу загађења ваздуха и унапређењу квалитета живота у овом граду.

У другој фази која је у току, предвиђена је санација депоније пепела, уз уклањање више од 61.000 тона отпада.

Град Крагујевац наставља пошумљавање приоритетних подручја

у циљу пошумљавања приоритетних подручја у оквиру градске зоне, Град Крагујевац је и ове године аплицирао код Министарства заштите животне средине на Јавни конкурс за доделу средстава за суфинансирање реализације пројекта пошумљавања у циљу заштите и очувања предеоног диверзитета у 2025. години, пројектом „Крагујевац у зеленој боји – Природа у срцу града“.

За реализацију овог пројекта, а на основу Уговора о суфинансирању пошумљавања, Министарство је Граду одобрило 1.000.000,00 динара, што чини 80% укупне вредности пројекта. Уговор је име Града Крагујевца потписао је Стефан Никезић, члан Градског већа за унапређење и заштиту животне средине. Уз средства која је обезбедила локална самоуправа, укупан буџет за овогодишњу реализацију износи 1.250.000,00 динара.

- **Пројекат обухвата припрему терена и садњу укупно 110 садница различитих врста: 10 сладуна, 35 цера, 30 лужњака, 25 црног бора и 10 белог бора. Локација на којој се пошумљавање спроводи налази се на КП 5378/1, КО Крагујевац 3, у оквиру ПГР насеље Ердоглија-Багремар, која представља први прстен**

око централног градског језгра, између целина Центар-Стара варош и Шумарица. Овом акцијом обухваћена су насеља Централна радионица и Багремар, која се протежу до контактне зоне Спомен парка „Крагујевачки октобар“, где су објекти за становање резиденцијалног карактера, рекао је Стефан Никезић.

ројекат АмброКГ који води еколошко истраживачко друштво Младен Караман из Крагујевца, а наставници и студенти учествују у том пројекту, има за циљ унапређење стања животне средине у Крагујевцу применом грађанске науке.

Радиће се анализа станишта ове инвазивне и алергене биљке.

АмброКГ доприноси решавању еколошког и здравственог проблема ширења инвазивне биљке амброзије, кроз грађанску науку и иновативне технологије.

Грађани ће помоћу едукативних радионица и мобилних апликација учествовати у дигиталном мапирању амброзије.

Једна од активности пројекта биће и организоване акције уклањања амброзије и других

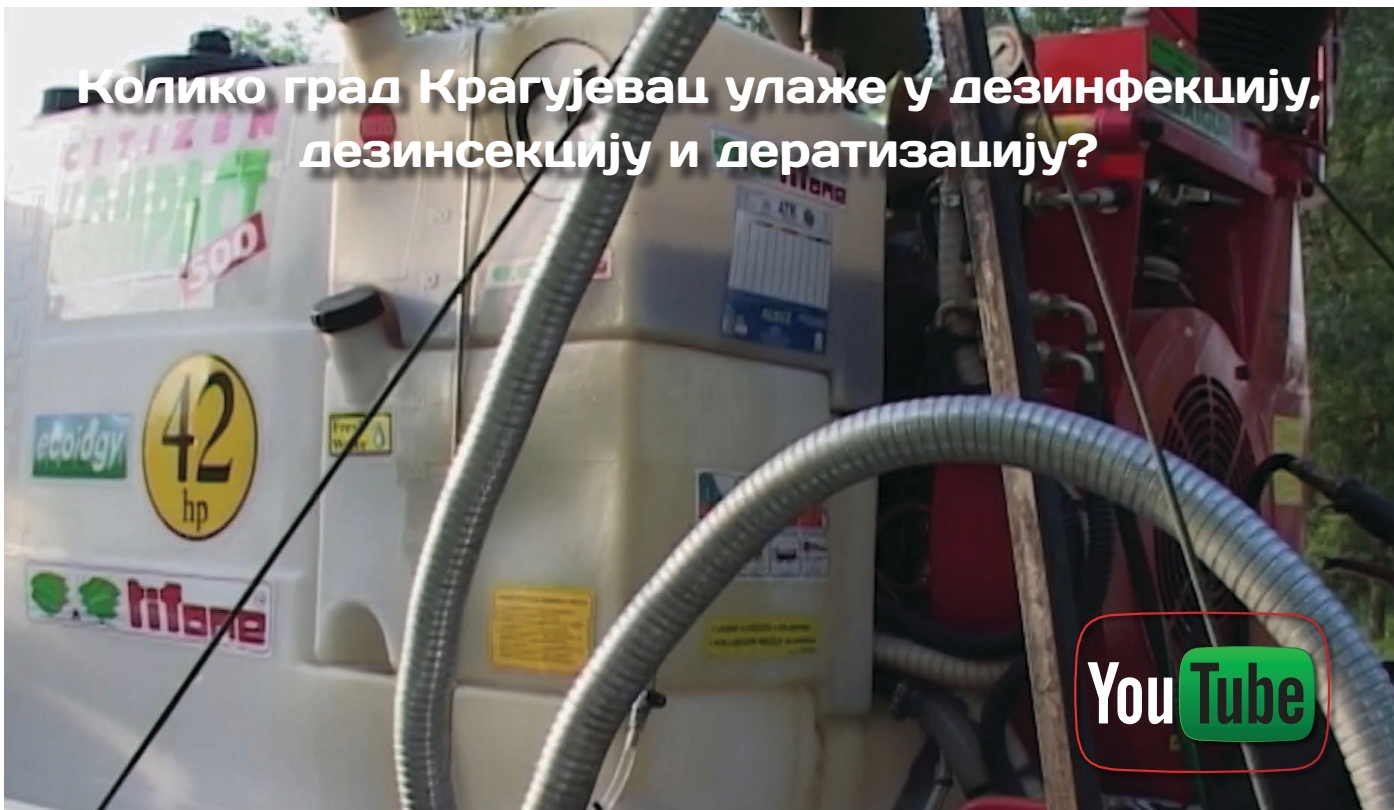
алергених биљака у приоритетним зонама, посебно у близини објеката од значаја за децу и здравље становништва. Амброзија је коровска и инвазивна биљка, која не потиче са наших простора.

Кошење амброзије није решење, јер се онда још више грана, а сваки изданак носи клас цветова.

Када прецвета једна биљка избаци огромну количину семенки и онда буде маса младих. Само чупање корена биљке је решење и то пре него што процвета и баци семе. Ишчупане биљке би ваљало уништити.

Колико град Крагујевац улаже у дезинфекцију, дезинсекцију и дератизацију?

дељење за јавно здравље, у складу са Законом о заштити становништва од заразних болести, велику пажњу поклања дезинфекцији, дезинсекцији и дератизацији. За ове намене град на годишњем нивоу, издваја око три милиона динара.

За запрашивање комараца из градске касе ове године издвојено је милион 370 хиљада динара, а третманом су обухваћени делови града са доста вегетације, али и мањи и већи водени реципијенти.

Запрашивање се обавља у шест циклуса, а последњи се очекује у септембру. Запрашивањем се не може у потпуности уништити популација комараца и крпеља, па је препорука да се примене превентивне мере, као што су

разни препарати и редовно се прегледати након боравка у природи.

Током године, посебну пажњу треба обратити на евентуалну појаву тиграстих комараца који преносе више вируса.

Најефикаснији начин да заштитите своје двориште од комараца, јесте да у њима нема површине где се задржава вода, јер ту највише полажу своје ларве.

Глас младих за зелену заједницу

У просторијама Бизнис иновационог центра данас је одржана радионица „Глас младих за зелену заједницу“ посвећена јачању улоге младих у процесима доношења одлука у области заштите животне средине.

Радионицу су организовали Кровна организација младих Србије и Министарство туризма и омладине Републике Србије у оквиру програма Омладинске лабораторије Западног Балкана и уз подршку Савета за регионалну сарадњу (РЦЦ), а на локалном нивоу Канцеларије за младе града Крагујевца.

Учесће у радионици узели су ученици Прве техничке школе који су, кроз интерактивни рад са тренерима, дискутовали о Зеленој агенди за Западни Балкан, идентификовали кључне изазове у својој заједници и креирали конкретне предлоге за локалне зелене иницијативе.

Подршку младима су пружили и представници институција – помоћница министра туризма и омладине Републике Србије, Ивана Антонијевић и члан Градског већа за спорт и омладину града Крагујевца, Предраг Стевовић, који су својим присуством потврдили значај укључивања младих у процесе креирања одрживих политика.

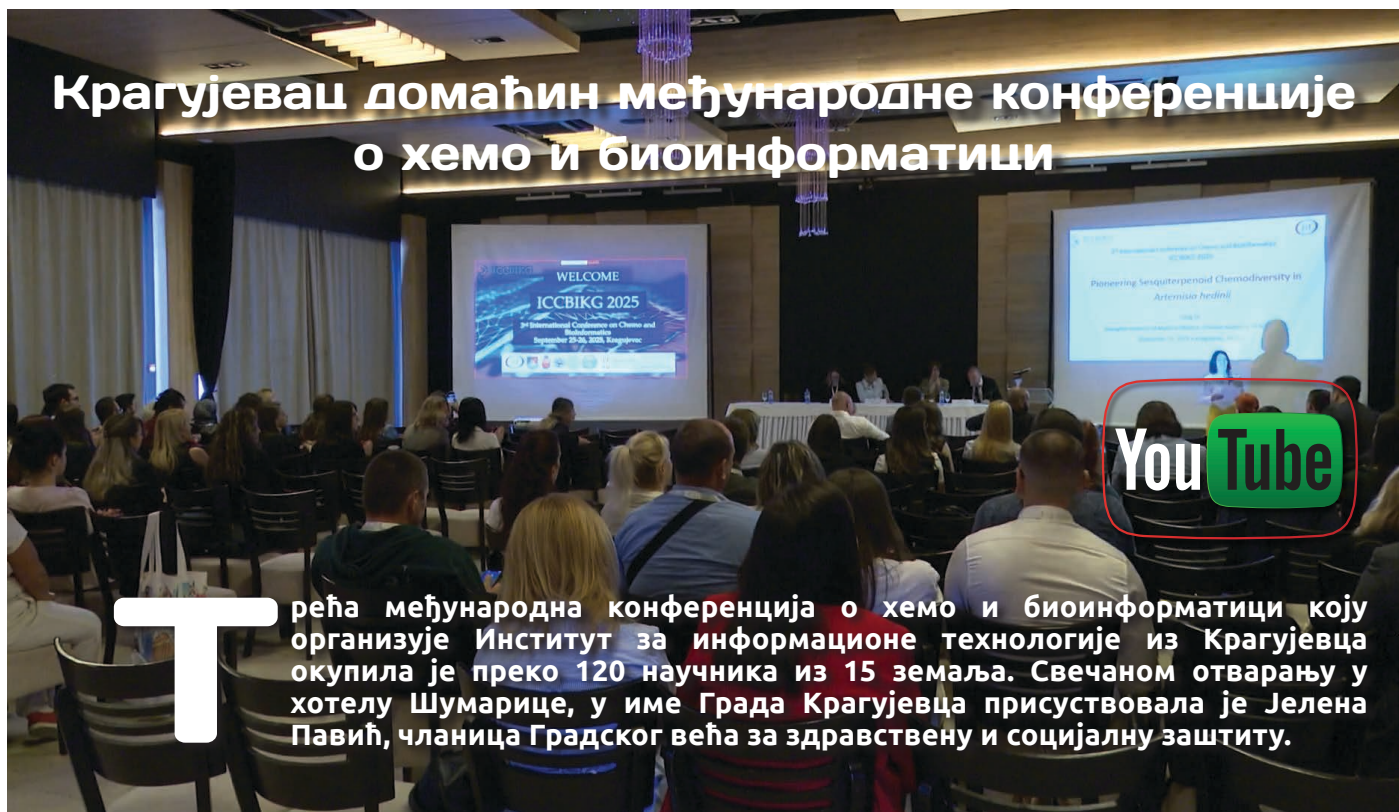

- Радионице попут ове су изузетно важне јер младима пружају простор да отворено говоре о проблемима који их се тичу и да активно учествују у проналажењу решења. Њихове идеје и ентузијазам су кључни за стварање одрживе и еколошки одговорне заједнице, а њихова енергија, креативност и посвећеност представљају темељ за градњу одрживе будућности. Они су кључни актери зелене транзиције и наш задатак као представника локалне самоуправе је да их у томе подржимо, истакао је Стевовић.

Млади ће своје идеје проследити организаторима, а најбоља од њих ће добити подршку за реализацију.

Крагујевац домаћин међународне конференције о хемо и биоинформатици

Трећа међународна конференција о хемо и биоинформатици коју организује Институт за информационе технологије из Крагујевца окупила је преко 120 научника из 15 земаља. Свечаном отварању у хотелу Шумарице, у име Града Крагујевца присуствовала је Јелена Павић, чланица Градског већа за здравствену и социјалну заштиту.

- Ово је изузетна прилика да се на једном месту окупе научници и истраживачи различитих дисциплина, како би разменили знања, искуства и резултате својих истраживања као и контакте за неке будуће сарадње и пројекте – казала је Јелена Павић истакавши да хемо и биоинформатика данас представљају области од стратешког значаја, јер повезују хемију, биологију, информатику и медицину, нудећи нова решења у разумевању комплексних биолошких система, развоју терапија и унапређењу здравља људи.

Град ће и убудуће наставити да пружа подршку научноистраживачком раду, јер смо уверени да су знање, иновације и међународна сарадња кључни фактори развоја – поручила је Павић, обративши се учесницима конференције.

Изразивши задовољство због великог броја учесника и интересовања за ову конференцију, др Игор Савелић, директор Института за информационе технологије истакао је да је она место сусретања различитих дисциплина, почев од хемоинформатике, биоинформатике, биомедицинског инжењеринга, па све до примењених наука и технологија.

- Наша заједничка мисија биће размена идеја, подстицање сарадње и обликовање будућности у складу са иновацијама и новим технологијама – казао је Савелић.

Један од учесника конференције је и професор Је Јанг са шангајског института Materia Medica који се бави изоловањем активних супстанци из биљака. Највеће достигнуће института на коме ради је Нобелова награда из области медицине за изоловање атемисинина који се користи као природни лек против маларије. У шангајском институту Materis medika постоји више од 2,2 милиона органских једињења која су изолована из биљака. Успешно користе вештачку интелигенцију како за добијање самих производа тако и у примени метода лечења.

Европска недеља мобилности у Крагујевцу

YouTube

У

оквиру завршних активности обележавања Европске недеље мобилности, која се под слоганом „Мобилност за све“ обележава у градовима широм Европе од 16. до 22. септембра, у Крагујевцу је одржана радионица и представљање пројеката и програма из области одрживе урбане мобилности.

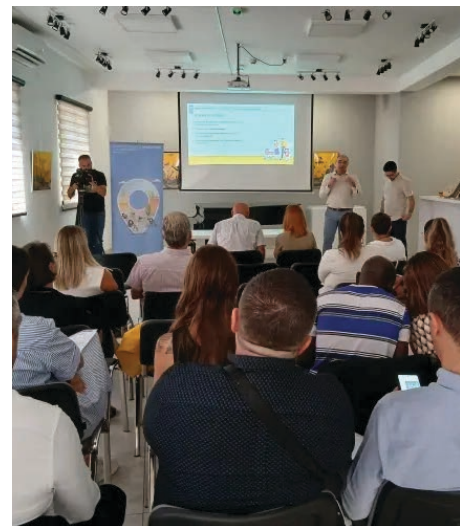
На тај начин Град Крагујевац активно учествује у великој европској манифестацији са циљем унапређења урбане мобилности као кључног фактора одрживог развоја и побољшања квалитета живота својих грађана.

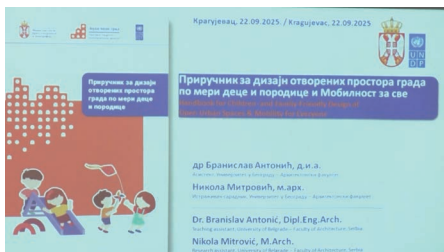

- Овогодишња кампања Мобилност за све има за циљ да подстакне грађане, надлежне институције и све заинтересоване стране да препознају значај одрживе урбане мобилности, активних облика кретања, као и инклузивности и приступачности у саобраћају. Посебан фокус стављен је на рањиве групе и њихову социјалну интеграцију, како у саобраћају, тако и у ширем друштвеном контексту, чиме се јача социјална кохезија заједнице - рекао је Иван Радуловић, главни урбаниста града Крагујевца, додајући да је данашња презентација пројеката и програма увод у сутрашњу завршну радионицу, која је део израде Плана одрживе урбане мобилности града Крагујевца, реализованог у сарадњи са УН Хабитат-ом.

Радуловић је подсетио на бројне пројекте из области урбане мобилности у којима Град Крагујевац учествује или су у току, а који су повезани са темом одрживе урбане мобилности. Међу најзначајнијим истакао је ЕУ Хоризон пројекат „Гриен Форсе“, фокусиран на транзицију јавног превоза и урбане мобилности са конвенционалних на зелене технологије, поред два значајна УН Хабитат пројекта, од којих ће један резултирати израдом Плана одрживе урбане мобилности Града Крагујевца као једног од важнијих стратешких докумената у јавним политикама.

- **Пројекат „Иницијатива за квалитет живота“** бави се оценом квалитета живота што је у вези са урбаном мобилношћу као и **EU INTERREG "InMobility"** и **"Parsmo"** пројекти који се баве темама дељења мобилности и „транспортног сиромаштва“. Ове теме директно су повезују са слоганом Европске недеље мобилности – приступачношћу и инклузивношћу за све категорије становништва, посебно за осетљиве групе као што су особе са инвалидитетом, старије особе, мајке са децом и друге истакао је Радуловић, главни урбаниста Града Крагујевца.

Од депонија до зелених простора

Град Крагујевац, у сарадњи са Министарством за заштиту животне средине, реализовао је пројекат „Од депонија до зелених простора“, по уговору о суфинансирању пројекта превенције нелегалног одлагања отпада и спречавања депонвоња отпада у 2025. години.

Пројекат је реализован у сарадњи са ЈКП „Шумадија“, а предвиђа уклањање дивљих депонија са територије града. Укупна количина очишћеног отпада је 255м на осам локација, и то: Кошутњачки вис, Складишни центар, МЗ Корићани (Улица 19. октобар), Кошутњак, гробља у Илићеву и Теферичу – Бресничка улица и МЗ Грошница (Петрова воденица).

На радионици одржаној у Кући Ђуре Јакшића представници Центра за самостални живот ОСИ и Форума младих са инвалидитетом представили су Стратегију приступачности града са Акционим планом а представљени су резултати анкете коју је академија "Шумадија" Крагујевац спровела у периоду од 2. до 21. септембра о искуствима и мишљењу грађана о функционисању саобраћаја и урбаном мобилности у граду.

Еколошка акција у Крагујевцу поводом Светског дана чишћења

YouTube

Поводом Светског дана чишћења, Јавно комунално предузеће „Шумадија Крагујевац“ организовало је еколошку акцију чишћења површине око језера Бубањ.

Акцији су се одазвали грађани, чланови Планинарског друштва „Жежељ“, Акцијаши и волонтери као и студенти ПМФ-а, чланови истраживачког друштва „Младен Караман“.

Језеро Бубањ једна је од зелених и посећених локација у граду, незаобилазна рута за бројне рекреативце, посетиоце, шетаче, риболовце. На овом месту током целог дана у пријатним хладовима грађани Крагујевца налазе мир и опуштање, јер је на корак од центра и веома је важно да површина буде уредна.

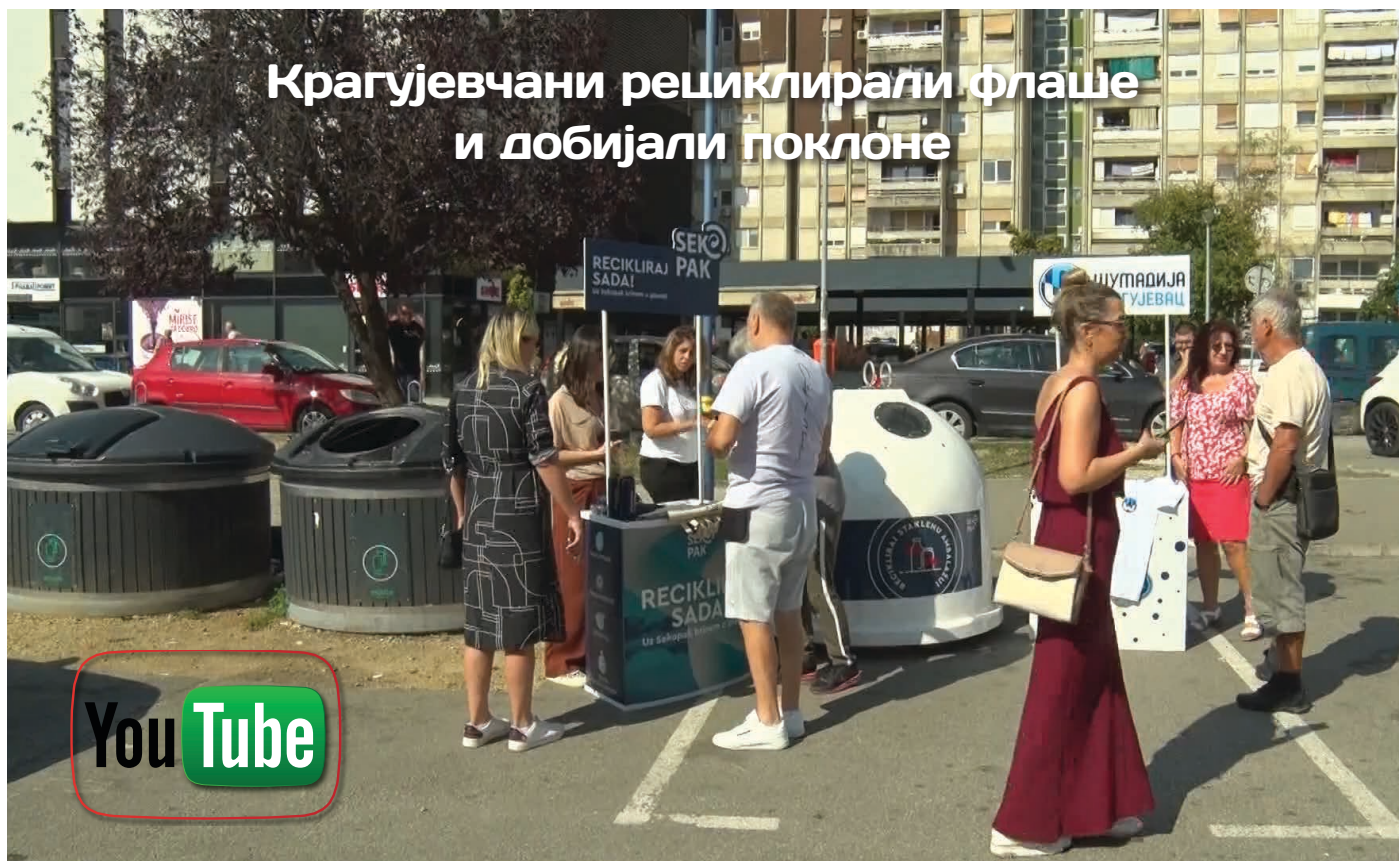
Запослени у Јавном комуналном предузећу „Шумадија“ Светски дан чишћења посветили су уређењу овог простора.

Од пре две године, 20. септембра људи широм планете учествују у обележавању Светског дана чишћења, глобалне иницијативе посвећене уређењу животне средине и смањењу загађења.

Генерална скупштина Уједињених нација донела је Резолуцију 2023. године да се овог датума све државе, организације, цивилно друштво, приватни сектор и академска заједница посвете акцијама које подижу свест о важности чистоће и одрживом развоју.

Крагујевчани рециклирали флаше и добијали поклоне

YouTube

Испред тржнице на Аеродрому, Јавно комунално предузеће „Шумадија Крагујевац“ и компанија „Секопак“ организовали су акцију рециклаже стаклене амбалаже.

Грађани који су донели најмање пет стаклених флаша или тегли добили су симболичан поклон.

Еколошка акција организована је у циљу промоције рециклмата који су постављени широм града. Акција сакупљања стаклене амбалаже доприноси правилном селектовању отпада, али и подстиче грађане на корисну активност која није одузела много времена.

Сви који су искористили прилику да се ослободе стаклене амбалаже добили су од

организатора поклон по избору: цегер, кишобран, лепезу, еко флашу, мајицу или кухињску даску.

Циљ акције је јачање свести код грађана о правилном одлагању стаклене амбалаже и њеној селекцији.

Јавно комунално предузеће „Шумадија“ Крагујевац и компанија „Секопак“ дуги низ година организују акције којима се грађани мотивишу да користе рециклмате како би животна средина била здравија и уреднија.

Перспективе запошљавања младих у зеленој економији

YouTube

Развојни бизнис центар Крагујевац организовао је међународну конференцију „Послови будућности – млади у зеленој економији“.

На скупу се говорило о резултатима Ерасмус пројекта о каријерном оријентисању у зеленој економији и перспективама запошљавања младих у овој области.

Пројекат „Каријерно оријентисање у зеленој економији“ је двогодишња иницијатива партнерског козорцијума пет држава који је предводила данска организација Цирка.

Гости из Данске, Грчке, Италије и Словеније говорили су о резултатима пројекта.

На скупу се дискутовало и о развоју привреде и зелене економије, као и о перспективама запошљавања младих у овој области.

Поред локалних институција и организација, конференцији су присуствовали представници компанија и образовних установа.

Циљ је сагледавање вештина и послова које развој зелене економије изискује. Зелена економија је област будућности.

Дугорочни циљ пројекта, чија је реализација трајала две године, је да се млади подстакну на активно укључивање у зелену економију и развој каријере на брзо растућем тржишту зелених послова.

Ревитализација рени бунара како би Крагујевац имао довољно воде

Због недостатка падавина у претходном периоду, дошло је до смањења дотока воде у систем Морава, а самим тим појавио се проблем са снабдевањем Крагујевчана водом.

Како би се добиле нове количине воде за потребе грађана Крагујевца, кренуло се са ревитализацијом рени бунара.

Водоснабдевање Општине Баточина, села Бадњевац, Никшић, Милатовац, Цветојевац, Јовановац и око 15 одсто потрошача у граду Крагујевцу, обезбеђује се са Моравског система, изграђеног 1975. године.

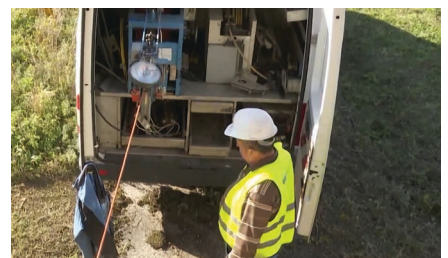
Након вишедеценијске експлоатације воде, капацитет бунара се значајно смањио, због чега је крагујевачки Водовод започео радове на ревитализацији водоизворишта Брзан, на водоводном систему "Морава".

Ревитализацијом три бунара, обезбедиће се довољне количине воде за потрошаче у Баточини, сеоским подручјима и појединим деловима града као што су Илићево, Корићани, Бресница.

Реконструкцијом ових бунара повећаће се капацитети система „Морава“ за око 60 литара у секунди, чиме ће се добити нове количине воде за потребе грађана.

Завршена је ревитализација два рени бунара и очекују се резултати микробиолошке и хемијске исправности воде.

У наредној години очекује се ревитализација још три рени бунара.

Четврт века рада Гљиварског друштва Шумадија обележено изложбом на ПМФ-у

Поводом обележавања 25 година рада, Гљиварско друштво Шумадија организовало је традиционалну изложбу на Природно математичком факултету.

Близу 300 експоната, јестивих и нејестивих гљива изложено је пред посетиоцима који су били изузетно заинтересовани за ову врсту изложбе.

За четврт века рада, Друштво гљивара Шумадија је организовало бројне активности, издало публикације, а само прошлогодишњу изложбу видело је три хиљаде посетилаца.

Сусрет љубитеља природе и изложених експоната је приказ какав се не виђа често. Посетиоци радознато проучавају гљиве, разгледају са свих страна, фотографишу, миришу. Оне са својим облицима, бојама, раскошним шеширима позирају и потврђују да су мезимице шума, али и свих генерација људи.

Врхунски познаваоци свих врста печурака, чланови Гљиварског друштва Шумадија побринули су се да све изложене заводљиве сорте, имају мали каталог са назначеним информацијама да ли су јестиве, отровне, где им се налазе станишта.

Стаза на којој се налазе берачи, аматери, биолози дуга је четврт века.

У Србији је распрострањено око три хиљаде врсте печурака. Гљиварско друштво Шумадија приказало је близу хиљаду.

Активни су у сабирању заштићених врста и доступни за све заинтересоване нове чланове.

Сваког понедељка у просторијама Месне заједнице Вашариште од 19 часова одржавају састанке и планирају активности које су у претходних 25 година изазивале само дивљење.

КГ еко билтен (месечни билтен о стању животне средине у граду Крагујевцу)
је настао у сарадњи Одељења за заштиту животне средине Града Крагујевца са
Институтом за јавно здравље - Крагујевац и удружењем грађана "Стаклено звоно"

ЧЛАН ГРАДСКОГ ВЕЋА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Стефан Никезић

Трг Слободе 3
34000 Крагујевац

ГРАД КРАГУЈЕВАЦ

ГРАДСКА УПРАВА ЗА РАЗВОЈ И ИНВЕСТИЦИЈЕ

Начелнк управе : Снежана Петровић

ОДЕЉЕЊЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

начелник мр Драган Маринковић

Трг Слободе 3

www.kragujevac.rs

Драгана Мркаљ

дипломирани биолог - еколог, саветник

КГ ЕКО билтен 09/25

за септембар 2025.

изашао је 14.12. 2025. године

Издавач :

ГРАДСКА УПРАВА ЗА РАЗВОЈ И ИНВЕСТИЦИЈЕ

Одељење за заштиту животне средине града Крагујевца

Уређује:

Удружење "Стаклено звоно"

Зорица Савић Ранковић

Бојан Ранковић

Фотографије:

Сергеј Ранковић, Андреј Ранковић, Бојан Ранковић

Билтен садржи податке преузете из извештаја
Института за јавно здравље – Крагујевац